

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

07 (064)

Szerző:

Cím: *A kölni sajtókiállítás magyar anyaga*

Idő

"1928"

Forrás:

Magyarország

Személy

Helyszám

Bm
(Hely)

1928. 4. 8.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Köz

A kölni sajtókiállítás magyar anyaga

Önérzettel hivatkozunk arra, hogy Magyarországon előbb ismerték a könyvsajtót, mint Angliában, Spanyolországban, Németalföldön, de még a szomszédos Ausztriában is, amennyiben a somogyi származású *Karai László* óbudai prépost és alkancellár hívására egy Rómában működő nyomda egyik német munkatársa, *Hess András*, haladéknélkül utrakelt és még 1471-ben hozzáfogott a budai nyomda berendezéséhez. Tudjuk, hogy *Mátyás* király a könyvnyomtatás szociális és tudományos jelentőségét nem ismerte fel és hogy, akár korának többi fejlődési könyvgyűjtőjét, a primitív nyomtatványoknál őt is jobban érdekelték a miniatűrökkel ékes hártakódexek, úgy, hogy mire *Hess András* nagy ügyel-bajjal elkészült az első magyar nyomda berendezésével, főrangú mecénás híján, általános érdekű, minden jóravaló magyar ember kedvébe járó könyvnek, Magyarország krónikájának sajtó alá való rendezésébe kellett fognia.

A budai nyomda, tudvalevően, nem volt hosszúéletű. De már a XVI-ik század elején egyre-másra találkozzunk Magyarország területén vándor nyomdákkal, amelyeket a reformáció egyre gyarapodó irodalmi mozgalmi hőven ellátták munkával. A török hódoltság területén, igaz, egyetlen egy helyütt sem gyulladt ki a kulturának az apró mécselángja, amelyet egy-egy nyomda reprezentál, annál sürűbben szaporodnak azonban azokon a területeken, amelyeket a török nem hódított meg, nem pusztított el

A magyar nyomdászat ilyenformán, egyszerűen, egyenes vonalban, zökkenő nélkül erősödik, izmosodik és a XVIII. század folyamán megjelennek előbb latin, utóbb azonban már magyar nyelven is a napisajtó első bátortalan kísérletei. Kulturális örökségünk e kegyelettel őrzött kincseiben eddig csak jómagunknak volt alkalmunk gyönyörködni. A közeljövőben megnyíló kölni nemzetközi sajtókiállításon azonban a nagyvilág színe elé állunk vele: szerencsés kézzel kiválogatva bemutatjuk mindazt, amit Magyarország a sajtóval kapcsolatban ötödfélszázadon át produkált. De nemcsak a magyar nyomdakultúra magas fejlettségéről fog a kiállított anyag tanuskodni, a Trianon előtt, alatt és óta annyiszor reánk olvasott nemzetiségi elnyomás vétkét is kellő világításba helyezi majd. Beszélhetnek-e elnyomásról a szerbek, a rutének, a románok, a tótok és a vendek oly országban, amely saját nyelvükön, saját ábécéjükön irt könyvekkel támogatja kulturális törekvéseiket? Lehet-e szó, erőszakos beolvasztásról oly államban, amely nemcsak a maga területén lakó idegennyelvűek szellemi szükségleteiről gondoskodott, az egész Balkánt ellátta cirillbetűs könyvekkel?

Ma a kiállítási anyag egyik fele ilyenformán Magyarország kulturális fejlődését tárja ötödfélszázad tükrében a külföld elé, a másik mai megcsontított hazánk kulturális törekvéseiről és eredményeiről számol be. A napisajtó, a szépirodalmi és tudományos folyóiratok teljes sorozatait, szóval, Csonkama-gyarország mai nyomtatványtermelésének hűséges keresztmetszetét nyújtja ez a kiállítás, amelyen minden érdekelt testület és intézmény munkásságának legjavával vesz

részt. A budapesti sajtó éppúgy, mint a vidéki, a szakirodalom éppúgy, mint a szórakoztató, a nagy, európai nevű kiadóvállalatok csakúgy, mint az apró ad hoc magánkönyvkiadó. Kéthónapnyi, tehát aránylag rövid idő alatt hordta össze, válogatta ki és rendezte ezt a temérdek anyagot *Czakó Elemér* és *Radisics Elemér* gondos és körültekintő vezetésével az a lelkes kis vezérkar, amely a kölni nemzetközi sajtókiállítás magyar osztályát *Kövesdy László* építésszel és *Kövesdy Géza* festőművésszel élén szervezi és berendezzi, *Horváth Jenő* iparművész utmutatása szerint pedig a temérdek szébbnél-szebb, szuggesztív erejű grafikont, statisztikai táblát

és régi magyar nyomdacimert készíti el. Szülőföldjét — írja *Hess András* az említettük *Chronica Hungarorum* keresetlen ajánlószóiban — más országnál mindenki jobban szereti, többre becsüli, minden jó hazafi kíváncsi rá, hogyan éltek ősei, hogy emlékeztet tetteiket utánozhassa, balsorsukat ellenben, okulást merítve a szerencsétlenségeikről, amelyek őket érték, elkerülhesse. A kölni sajtókiállítás kapcsán a külföld is meg fogja ismerni Magyarország kulturáját, vezéreinek és közkatonáinak életét, okulni fog a minket ért szerencsétlenségekből és igazunknak, reméljük, jobb szószólója lesz, mint eddig volt.